

PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ (TEPE)

GEÇEN AYA GÖRE



Geçtiğimiz 3 ayda İşlerin gelişimi
16,4 puan iyileşti



Mevcut Stok düzeyi
2,9 puan azaldı



Satış beklentisi
1,1 puan kötüleşti



GEÇEN YILA GÖRE



Geçtiğimiz 3 ayda İşlerin gelişimi
11,5 puan iyileşti



Mevcut Stok düzeyi
5,6 puan azaldı



Satış beklentisi
8,5 puan iyileşti



GEÇEN YILA GÖRE

En yüksek artış elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar sektöründe
38,9 puan



En yüksek artış Batı Karadeniz Bölgesinde
23,9 puan

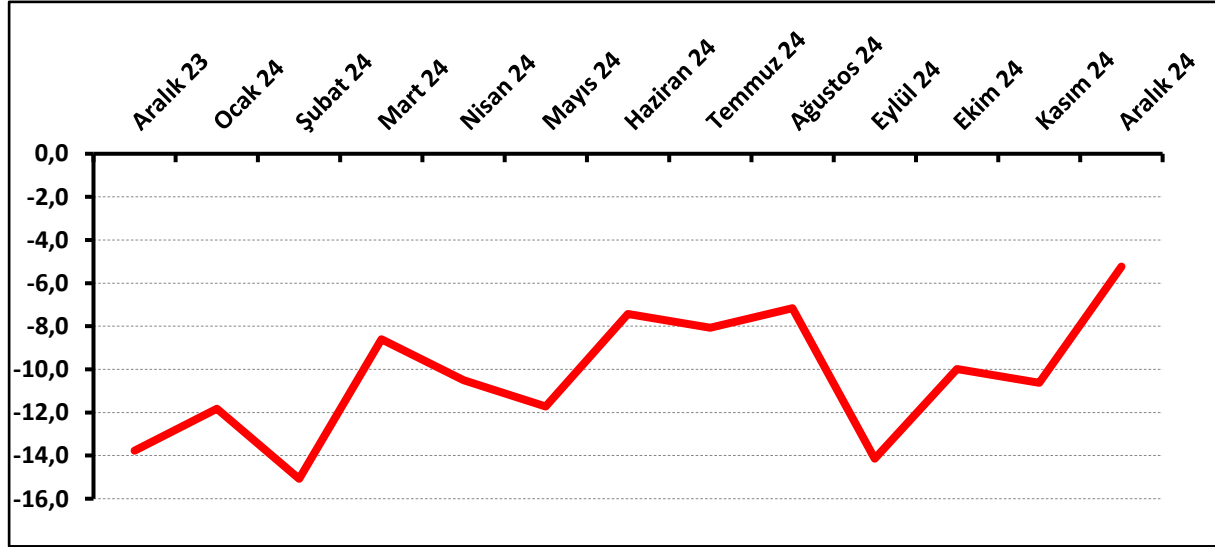
ARALIK AYINDA PERAKENDE GÜVENİ YILIN EN YÜKSEK DEĞERİNİ ALDI

TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE), Aralık ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre 8,6 puanlık, bir önceki aya göre ise 5,4 puanlık artışla -5,2 puan değerini aldı ve perakende güveni aralık ayında da negatif seyrini korudu. TEPE anketine katılan perakendecilerden geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumunun kötüleştiğini belirtenlerin oranı Aralık 2024'te yüzde 52,4 olurken önümüzdeki 3 ayda işlerinde kötüleşme bekleyenlerin oranı ise yüzde 27,7'den yüzde 38,7'ye yükseldi. Ayrıca, önümüzdeki 3 ayda satış fiyatında artış bekleyenlerin oranı yüzde 63,3'ten yüzde 66,2'ye yükseldi. Diğer taraftan, gelecek 3 aya ilişkin satış beklentisi ve mevcut stok düzeyinin normalin altında olduğu yönündeki olumlu değerlendirmeler endeksi yükselten bileşenler oldu. Bölgeler bazında incelendiğinde ise aralık ayı perakende güveni en fazla Batı Karadeniz'de arttı.

Perakende güveni geçen aya ve geçen yıla kıyasla arttı

TEPE değeri, -5,2 puan değerini alarak geçen yılın aynı dönemine göre 8,6 puan, geçen aya göre 5,4 puan arttı. TEPE değerinin yıllık değişiminde gelecek 3 aya ilişkin satış beklentisine yönelik değerlendirmelerdeki iyileşme etkili oldu. Diğer taraftan, mevcut stok düzeyinin normalin altında olduğu yönündeki 5,6 puanlık değişim endekse olumlu yansıdı.

Şekil-1. TEPE (Aralık 2023 – Aralık 2024)¹



Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	-12,5	-9,1	-13,1	-22,6	-15,3	-19,4	-5,9	-7,0	-4,0	9,2	-1,7	-9,5
2023	-9,7	-3,3	-8,8	-3,1	-9,2	-10,1	-16,8	4,5	11,7	-15,4	-12,3	-13,8
2024	-11,8	-15,1	-8,6	-10,5	-11,7	-7,4	-8,1	-7,2	-14,1	-10,0	-10,6	-5,2

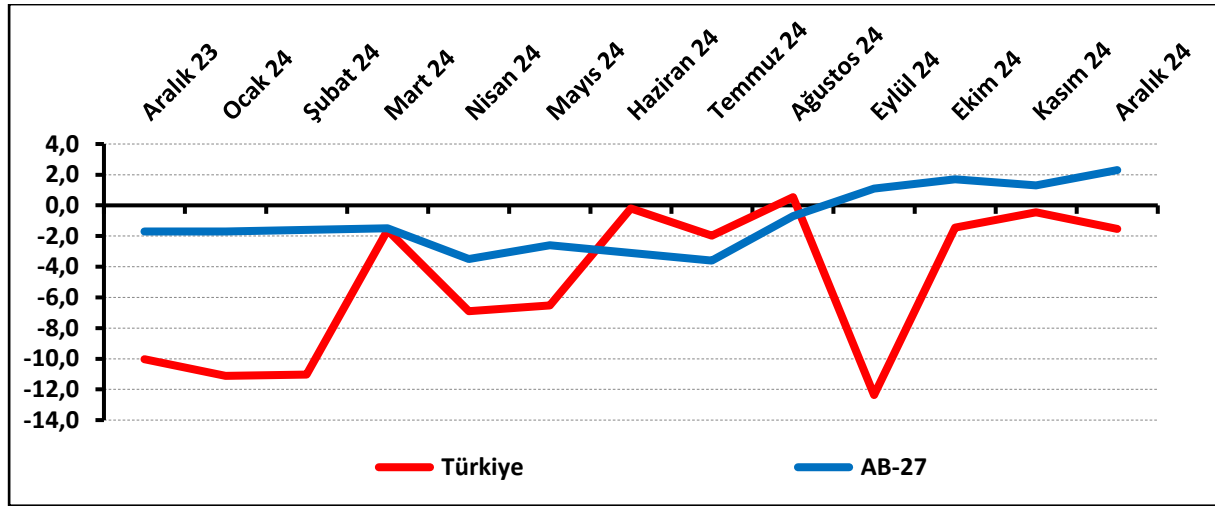
¹ Bültendeki tablo ve grafikler -aksi belirtilmediği sürece- mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin geleceğe yönelik satış beklentisi geçen aya kıyasla azalırken geçen yıla kıyasla arttı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Aralık 2024'te -1,5 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 1,1 puan azalırken bir önceki yılın aynı ayına göre 8,5 puan arttı.

Aralık 2024'te TEPE anketi katılımcılarından önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme bekleyenlerin oranı yüzde 17,8'den 24'e yükselirken işlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise yüzde 54,5'ten yüzde 37,3'e geriledi. Katılımcıların yüzde 38,7'si işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İyileşme beklentilerinde mevsimsel etkiler, Ramazan ayının yaklaşması ve ekonomiye ilişkin iyileşme beklentileri; kötüleşme beklentilerinde enflasyon, alım gücünün düşmesi ve talebin daralması gibi gerekçelendirmeler öne çıktı.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Aralık 2023 – Aralık 2024)



Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

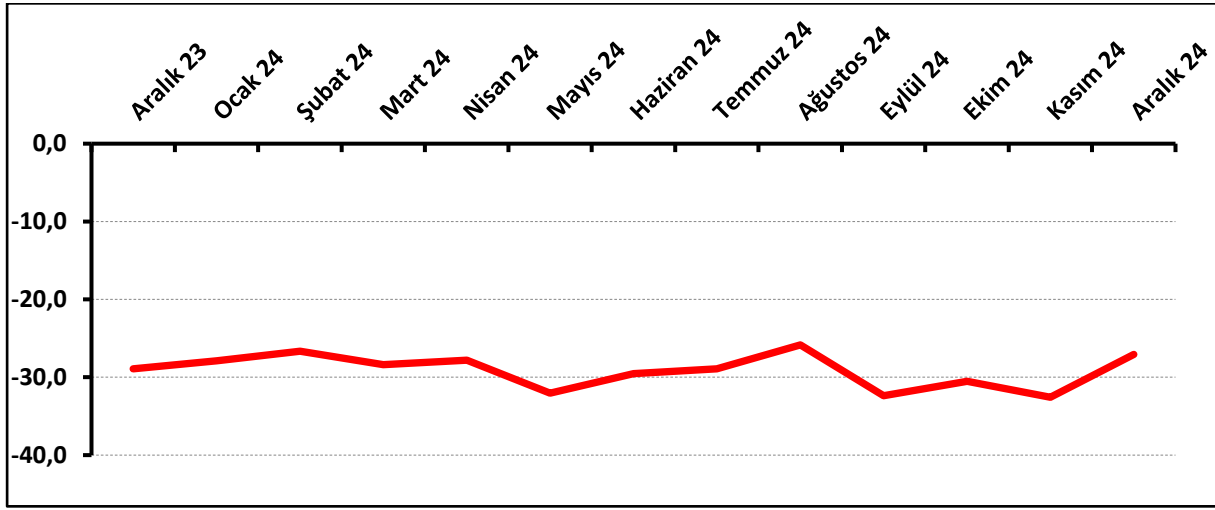
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	-14,4	-9,3	-8,5	-12,9	-6,4	-8,3	4,0	-3,5	4,0	13,3	3,9	3,6
2023	-9,0	7,8	-6,2	4,9	-0,7	-0,8	-13,6	-5,1	2,4	-19,5	-11,1	-10,0
2024	-11,1	-11,0	-1,6	-6,9	-6,5	-0,2	-2,0	0,5	-12,4	-1,5	-0,4	-1,5

İşlerin durumuna ilişkin değerlendirmelerde iyileşme sınırlı

İşlerin (geçen yılın aynı dönemine göre) durumuna yönelik değerlendirmeler, Aralık 2024'te -27,1 puan değerini alarak Kasım 2024'e göre 5,5 puan, Aralık 2023'e göre 1,8 puan arttı.

Aralık 2024'te TEPE anketi katılımcılarının yüzde 23,6'sı geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 49,7 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise yüzde 26,7 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Aralık 2023 – Aralık 2024)



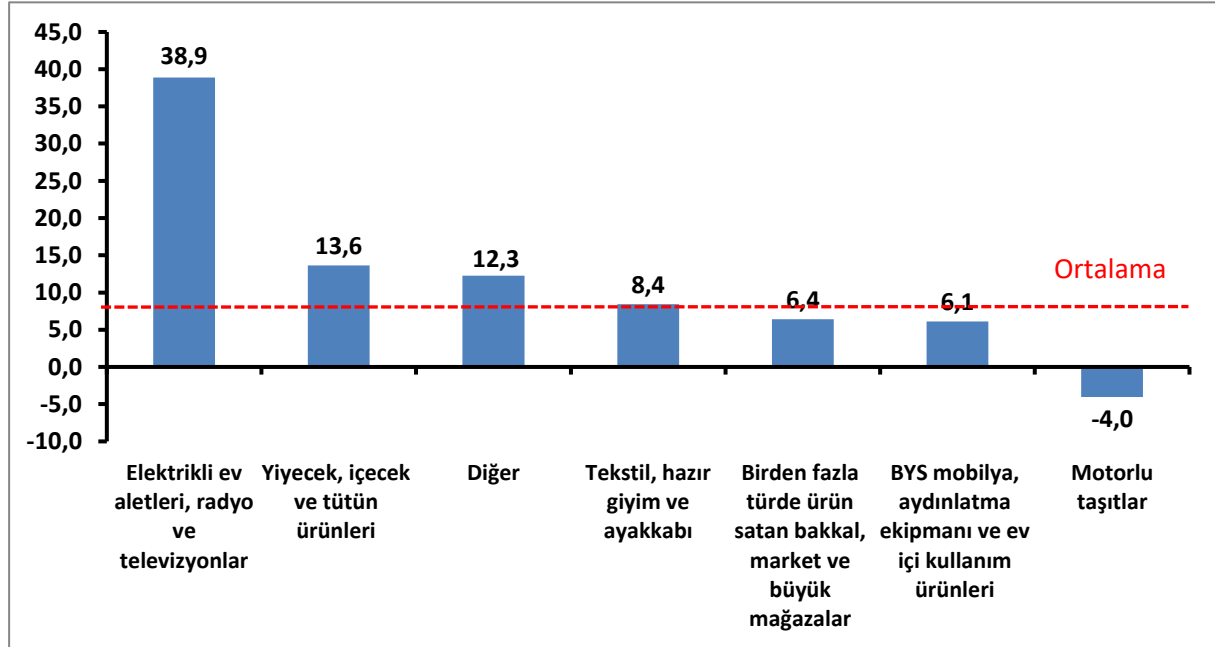
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	-54,6	-64,9	-61,5	-65,6	-59,6	-70,3	-25,5	-27,5	-40,5	-53,4	-5,8	-66,0
2023	-42,5	-2,5	-37,2	-30,4	-51,0	-59,1	-59,9	-72,9	-33,1	-21,7	-19,6	-28,9
2024	-27,9	-26,7	-28,4	-27,8	-32,0	-29,5	-28,9	-25,8	-32,4	-30,5	-32,6	-27,1

Perakende güveni en fazla “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektöründe arttı

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Aralık 2024’te, geçen yılın aynı dönemine göre “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” sektörlerindeki değişim ortalamanın üzerinde gerçekleşirken “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” ve “motorlu taşıtlar” sektörleri ise ortalamanın altında değer aldı.

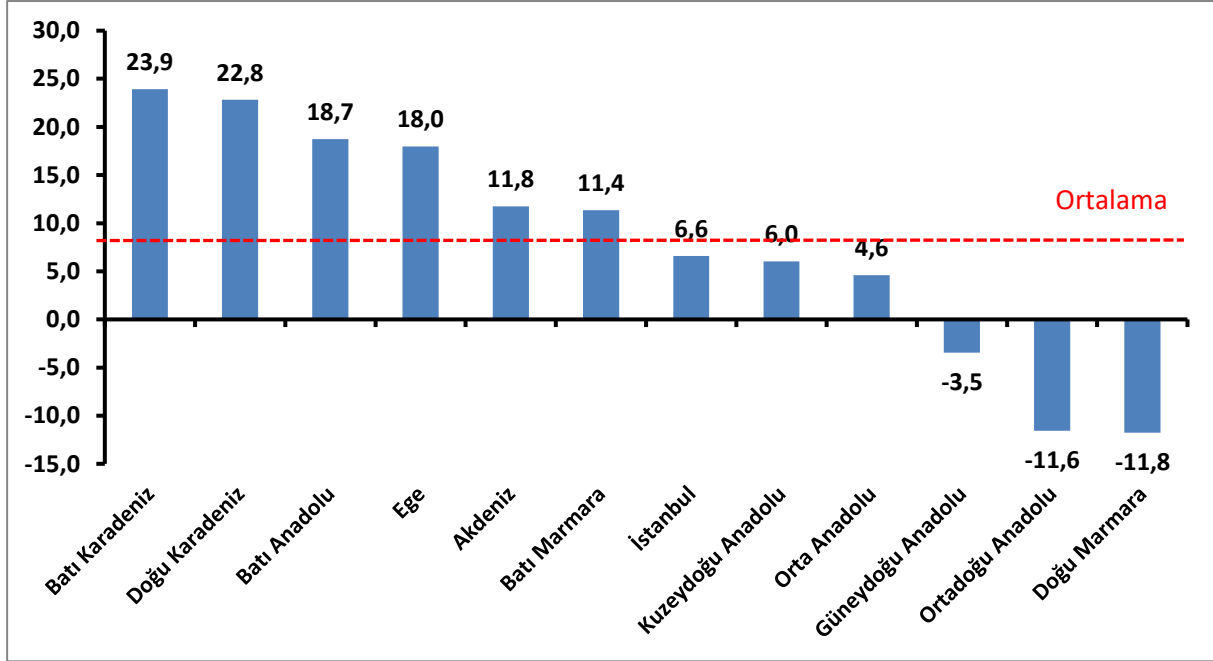
Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Aralık 2024’te geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)



Perakende güveni en fazla Doğu Marmara'da azaldı

Perakende güvenine bölgeler itibarıyla bakıldığında, Aralık 2024'te Batı Karadeniz, Doğu Karadeniz, Batı Anadolu, Ege, Akdeniz ve Batı Marmara bölgelerindeki değişim ortalamanın üzerinde gerçekleşirken İstanbul, Kuzeydoğu Anadolu, Orta Anadolu, Güneydoğu Anadolu, Ortadoğu Anadolu ve Doğu Marmara bölgelerinde ise ortalamanın altında gerçekleşti.

Şekil-5. Bölgeler bazında TEPE'nin Aralık 2024'te geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)*



* Akdeniz, Adana, Antalya, Mersin, Osmaniye; Batı Anadolu, Ankara, Konya; Batı Karadeniz, Kastamonu, Samsun, Tokat, Zonguldak; Batı Marmara, Balıkesir, Tekirdağ; Doğu Karadeniz, Ordu, Trabzon; Doğu Marmara, Bursa, Eskişehir, Kocaeli, Yalova; Ege, Denizli, İzmir, Kütahya, Muğla, Uşak; Güneydoğu Anadolu, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin; Kuzeydoğu Anadolu, Erzurum; Orta Anadolu, Kayseri, Niğde; Ortadoğu Anadolu, Malatya ve Van illerini kapsamaktadır.

Perakendecilerin satış beklentisi geçen yıla kıyasla yükseldi

TEPE anketine soru bazında ve alt endekslerin denge değerleri olarak bakıldığında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi değerlendirmelerinde ve geçen yılın aynı dönemine göre işlerin durumu karşılaştırmalarında endekslerin yüksek oranlı negatif değerler alması dikkat çekmektedir. Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi ise yüksek seviyede gerçekleşmiştir. Eğilimler incelendiğinde ise, Aralık 2024'te "gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi" dışındaki tüm değerlendirme ve beklentiler Aralık 2023'e kıyasla iyileşirken satış fiyatında artış bekleyenlerin oranı ise arttı. Bir önceki aya kıyasla bakıldığında ise, "önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi" ve "gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi" dışındaki tüm değerlendirme ve beklentiler Kasım 2024'e kıyasla olumlu yönde değişirken "önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi" ise arttı.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 12/2023	Endeks 11/2024	Endeks 12/2024	Bir önceki aya göre değişim 12/2024	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 12/2024
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-44,9	-47,8	-33,4	14,4	11,5
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	13,7	16,4	19,3	2,9	5,6
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-9,3	-3,4	-1,4	2,0	7,9
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-10,0	-0,4	-1,5	-1,1	8,5
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	0,5	4,6	7,1	2,5	6,6
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	57,3	55,5	59,8	4,3	2,5
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-28,9	-32,6	-27,1	5,5	1,8
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	4,2	4,6	1,5	-3,1	-2,7

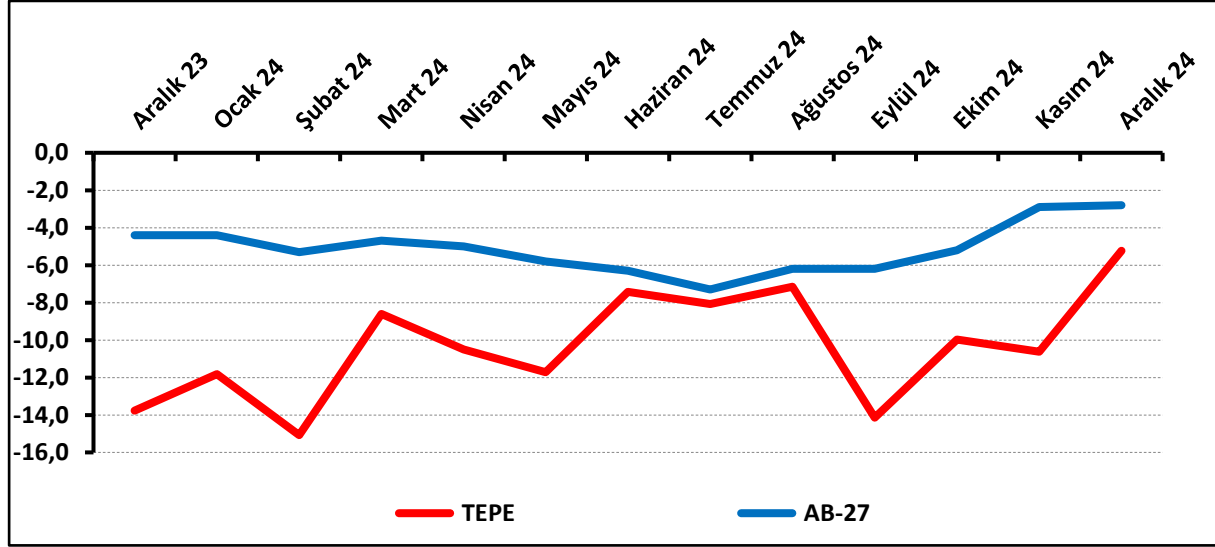
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablodaki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB'de perakende güveni geçen yıla ve geçen aya kıyasla arttı

Mart 2022'den bu yana olumsuz görünüm gösteren ve negatif değerler alan AB-27 Perakende Güven Endeksi, Aralık 2024'te de -2,8 puan değerini aldı. Değişim, bir önceki aya göre 0,1 puan, geçen yılın aynı dönemine göre ise 1,6 puan artış yönünde oldu. Öte yandan TEPE, son 12 ayda negatif değerler aldı.

Şekil-6. TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Aralık 2023 – Aralık 2024)



Tablo-5. AB-27

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	4,1	5,4	-2,2	-4,0	-3,1	-3,4	-5,4	-5,0	-6,8	-5,8	-5,8	-3,3
2023	-1,5	-1,0	-1,8	-1,2	-4,6	-4,9	-3,3	-4,2	-4,8	-5,9	-6,0	-4,4
2024	-4,4	-5,3	-4,7	-5,0	-5,8	-6,3	-7,3	-6,2	-6,2	-5,2	-2,9	-2,8

Aralık 2024'te perakende güveni yıllık değişiminde Türkiye, AB-27 ve Euro Bölgesi ortalamalarının üzerinde değer aldı

Türkiye ve AB-27 ülkelerinin Perakende Güven Endeksleri değerlendirildiğinde, aralık ayında geçen yıla göre en fazla artış gösteren ülke İsveç oldu. İsveç'i Makedonya Cumhuriyeti ve Finlandiya takip etti. Bölge ortalamalarındaki değişim AB-27'de 1,6 puan, Euro Bölgesi'nde ise 1,3 puan oldu. Bir önceki aya göre gelişmeler değerlendirildiğinde, en yüksek artış Malta'da yaşandı; bölge ortalamalarındaki değişim ise AB-27'de 0,1 puan, Euro Bölgesi'nde -0,1 puan oldu. Türkiye'nin perakende güveni yıllık değişiminde AB-27 ve Euro Bölgesi ortalamalarının üzerinde olduğu görüldü.

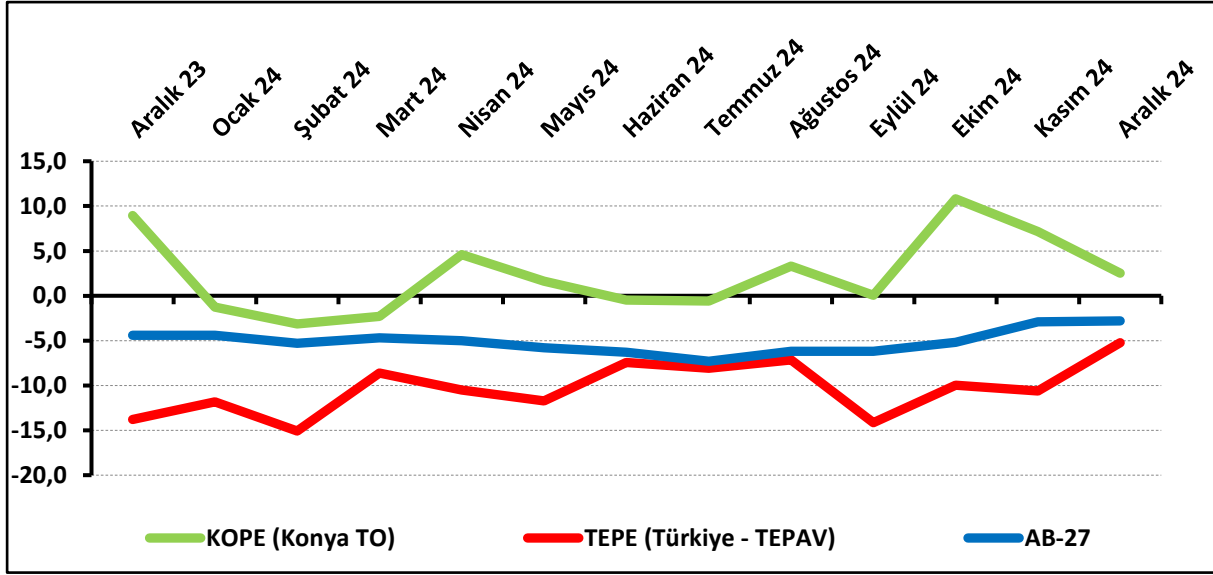
Tablo-6. AB-27 Ülkeleri** ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Aralık 2023 ve Kasım 2024'e göre)

Ülkeler	Aralık 2023'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)*	Kasım 2024'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
İsveç	23,0	5,8
Makedonya Cumhuriyeti	19,0	3,6
Finlandiya	13,6	12,9
Türkiye	8,6	5,4
Danimarka	6,6	1,4
Avusturya	6,2	0,5
Hollanda	6,2	-1,7
Slovenya	4,7	0,3
Litvanya	2,9	0,2
Slovakya	2,7	-3,0
İtalya	2,4	-2,0
Sırbistan	2,0	-1,0
Hırvatistan	1,8	2,3
AB-27	1,6	0,1
Bulgaristan	1,4	1,4
Euro Bölgesi-19	1,3	-0,1
Estonya	1,1	2,9
Arnavutluk	1,1	-4,1
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	0,3	-0,1
Letonya	0,0	0,9
Portekiz	-0,6	1,0
Almanya	-1,2	-0,6
Fransa	-1,3	-3,8
Polonya	-1,5	-0,6
Çek Cumhuriyeti	-2,7	0,7
Romanya	-3,1	-5,5
Belçika	-3,4	-3,1
Karadağ	-3,7	-3,6
Yunanistan	-12,9	-1,8
Macaristan	-12,9	-5,2
Malta	-21,6	24,0

*Sıralama Aralık 2023 değişimine göre yapılmıştır.

Konya'da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) iş birliğinde hazırlanan Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE), Aralık 2024'te geçen yılın aynı dönemine göre 6,4 puan, bir önceki aya göre 4,6 puan azalışla 2,5 puan değerini aldı. KOPE, Aralık ayında Türkiye genelinden ve AB-27'den daha olumlu bir perakende güvenine işaret etmektedir.

Şekil-7. KOPE, TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Aralık 2023 – Aralık 2024)**Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi**

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	11,0	0,1	2,8	8,4	8,1	2,2	6,9	10,8	11,5	14,5	4,7	6,7
2023	1,5	9,0	11,0	12,4	12,8	7,6	-1,1	0,9	3,7	2,9	3,8	8,9
2024	-1,2	-3,1	-2,3	4,6	1,6	-0,5	-0,6	3,3	0,0	10,8	7,1	2,5